

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
доц. А. В. Сташишин

_____ (підпис)

“31” січня 2023 р.

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„БЮДЖЕТНА СИСТЕМА”**

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
281 «Публічне управління та адміністрування»

освітня програма «Облік, аналіз та фінансові розслідування»
«Публічне адміністрування та управління
бізнесом»

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна/заочна

ЛЬВІВ 2023

Робоча програма з навчальної дисципліни «Бюджетна система» галузь знань 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 281 «Публічне управління та адміністрування» – 32 с.

Розробник:

Круглякова В.В. – доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від 24 січня 2023 р. № 6/1

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту

_____ проф. Ситник Н.С.

«24» січня 2023 року

Затверджено Вченою радою факультету

Протокол № 7 від «31» січня 2023 року

ЗМІНИ

до робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження робочої програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

©Круглякова В.В., 2023 рік
©ЛНУ імені Івана Франка, 2023 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Бюджетна система» є система фінансово-економічних відносин, що виникають в процесі формування бюджету та здійснення видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо сутності функціонування бюджетної системи України, вивчення бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство та опанування практичними розрахунковими методами бюджетного планування та кошторисного фінансування.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Бюджетна система» полягають у:

- вивченні історичних процесів зародження, становлення та розвитку бюджетних відносин в Україні та окремих зарубіжних держав;
- засвоєнні теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи держави;
- формуванні теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави;
- формуванні знань з питань державного кредиту та управління державним боргом.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Мікроекономіка	Облік і звітність в державному секторі економіки
Макроекономіка	Взаємодія органів публічної влади, бізнесу та громадянського суспільст

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною: загальні, спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК12. Здатність застосовувати теоретичний та методичний інструментарій для удосконалення механізму реалізації бюджетної політики, оцінки фінансової спроможності територіальних громад, інноваційних методів організації фінансових відносин суб'єктів господарювання та використання набутих знань при управлінні фінансами у різних галузях економіки.

Результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР24. Формувати, обґрунтовувати та реалізовувати фахові рішення у сфері фінансів державного сектору економіки та рішення направлені на оптимізацію фінансів територіальних громад.

Вимоги до знань і умінь

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

Знати	Уміти
Тенденції розвитку, функціонування бюджетної системи України і сучасних світових бюджетних систем та їх структури;	Виконувати необхідні розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи;
Основи законодавства у сфері бюджетно-податкового регулювання;	Складати проекти кошторисів бюджетних установ;
Сутність, складові та стратегічні перспективи бюджетної політики;	Вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах бюджетної системи;
Бюджетний процес на загальнодержавному і місцевому рівнях;	Аналізувати та визначати обґрунтовані межі бюджетного дефіциту, ефективні джерела фінансування бюджету;
Джерела формування доходів бюджету та напрями і форми фінансування видатків;	Оцінювати склад і структуру доходів бюджету, визначати резерви їх зростання;
Основи управління бюджетним дефіцитом;	Аналізувати показники видаткової частини бюджету, визначати напрями ефективного витрачання бюджетних коштів;
Особливості використання інструментарію міжбюджетних відносин;	Управляти державним боргом;
Порядок кошторисного планування видатків бюджетних установ;	Формувати та обґрунтовувати власну думку про стан бюджетної системи.
Сутність та особливості управління державним боргом.	

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “БЮДЖЕТНА СИСТЕМА”

Денна форма навчання

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 07 “Управління та адміністрування”				Цикл дисциплін за навчальним планом: Дисципліна вільного вибору студента			
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»				Освітній ступінь: бакалавр			
Освітня програма: «Облік, аналіз та фінансові розслідування»							
Курс: 2 Семестр: 4				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ, робота в бібліотеці, тощо.			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивід. робота студента (ІР)
4	120	48	32	16	-	50	22
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
3		12		-		залік	

Заочна форма навчання

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 28 “Публічне управління та адміністрування”				Цикл дисциплін за навчальним планом: Нормативна навчальна дисципліна			
Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»				Освітній ступінь: бакалавр			
Освітня програма: «Публічне адміністрування та управління бізнесом»							
Курс: 2 Семестр: 4				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ, робота в бібліотеці, тощо.			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивід. робота студента (ІР)
3	90	20	10	10	-	49	21
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
-		12		-		залік	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Вступ	Предмет і завдання дисципліни
Тема 1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави
Тема 2.	Бюджет як основний фінансовий план держави
Тема 3.	Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи
Тема 4	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання
Тема 5	Бюджетний процес та його учасники
Тема 6.	Система доходів бюджету
Тема 7.	Система видатків бюджету
Тема 8.	Основи фінансування бюджетної сфери в Україні
Тема 9.	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку
Тема 10.	Видатки бюджету на оборону та управління
Тема 11.	Видатки бюджету на соціальну сферу
	11.1. Видатки бюджету на освіту
	11.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я
	11.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення населення
	11.4. Видатки бюджету на культуру і мистецтво
	11.5. Видатки бюджету на розвиток фізичної культури і спорту
Тема 12.	Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ. Предмет і завдання дисципліни

Предмет, завдання і структура дисципліни та метод її вивчення. Значення дисципліни «Бюджетна система» у підготовці фінансистів-економістів та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами навчального плану.

Організація навчання. Використання у навчальному процесі підручників, навчальних посібників, законодавчого, інструктивного та практичного матеріалів.

Організація самостійної роботи студентів.

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Функції держави як визначальний чинник формування бюджету. Державний бюджет як економічна категорія. Взаємозв'язок бюджету з іншими економічними категоріями. Місце і роль бюджету в системі фінансових відносин. Бюджетна централізація ВВП та її об'єктивні межі. Тенденція зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов'язані із суб'єктивним формуванням бюджету та способи їхнього вирішення. Характеристика грошових відносин, що становлять зміст державного бюджету.

Місце і роль бюджету в системі фондів грошових коштів. Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки.

Місце і роль бюджету у фінансовій системі України. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи. Функції бюджету, їх характеристика.

Бюджетна політика Української держави, її особливості та значення. Бюджетна стратегія і бюджетна тактика держави в ринкових умовах господарювання.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Місце і роль державного бюджету в системі фінансових планів. Державний бюджет як основний фінансовий план. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими фінансовими планами України. Відмінності між бюджетом як фінансовим планом та бюджетом як економічною категорією.

Правовий характер бюджету, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної і міжнародної політики держави. Поточний бюджет. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.

Сутність, принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання. Бюджетне планування як складова частина фінансового планування. Місце і роль бюджетного планування у системі соціально-економічного планування в Україні. Етапи та методи бюджетного планування.

Основи побудови Державного бюджету України. Бюджетний період. Баланс бюджету.

Стан бюджету: рівновага доходів і видатків, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету. Бюджетний дефіцит, його сутність, причини виникнення, соціально-економічні наслідки, джерела фінансування, шляхи та методи подолання.

Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

Основи бюджетного устрою: встановлення принципів побудови бюджетної системи; виділення окремих видів бюджетів; розподіл доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами.

Поняття бюджетної системи. Структура бюджетної системи України, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи.

Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.

Бюджетні повноваження учасників бюджетного процесу. Бюджетні повноваження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради АРК, Ради Міністрів АРК, ДКСУ.

Бюджетна класифікація. Значення бюджетної класифікації для прогнозування доходів і видатків бюджетів та їх виконання. Структура бюджетної класифікації. Класифікація доходів бюджету. Процесуальна класифікація видатків бюджету: функціональна, відомча та економічна, програмна. Класифікація фінансування бюджету; класифікація боргу.

Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. Фактори, що визначають порядок і пропорції розподілу доходів між бюджетами. Чинники і порядок закріплення доходів. Види регулюючих доходів і порядок бюджетного регулювання. Проблеми економічної ефективності бюджетного вирівнювання в Україні.

Доходи місцевих бюджетів.

Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.

Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.

Місцеві бюджети, їх місце у бюджетній системі України та роль у соціально-економічному розвитку регіонів і адміністративно-територіальних утворень. Видатки місцевих, бюджеті.

Види міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.

Тема 5. Бюджетний процес та його учасники

Сутність бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу на загальнодержавному рівні. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.

Шляхи удосконалення бюджетного процесу в Україні. Сутність та складові програмно-цільового методу у бюджетному процесі.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна, угідь, послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики.

Джерела формування доходів бюджету. ВВП і національний дохід як основа дохідної бази бюджету. Причини й умови використання національного багатства для формування доходів бюджету.

Склад, структура і динаміка доходів державного бюджету. Доходи загального і спеціального фондів. Форми і методи мобілізації доходів бюджету. Податкові методи формування доходів бюджету. Функціональне призначення і характеристика різних видів податків у формуванні доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету. Доходи від операцій з капіталом. Трансферти. Аналіз доходів державного бюджету.

Склад і характеристика доходів місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів, джерела їх формування. Склад і структура доходів загального і спеціального фондів відповідних місцевих бюджетів: обласних, районних бюджетів, бюджетів міст обласного значення, бюджетів територіальних громад. Аналіз доходів місцевих бюджетів.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад і характеристика видатків Державного бюджету. Склад і динаміка видатків Державного бюджету. Склад видатків загального та спеціального фондів. Структура видатків бюджету. Склад і характеристика видатків місцевих бюджетів. Склад видатків місцевих бюджетів. Структура видатків бюджету. Видатки загального та спеціального фондів відповідних місцевих бюджетів: обласних, районних бюджетів, бюджетів міст обласного значення, бюджетів територіальних громад. Аналіз видатків місцевих бюджетів.

Форми бюджетного фінансування. Характеристика форм бюджетного фінансування. Кошторисне фінансування, бюджетні кредити, бюджетні інвестиції, державні трансферти.

Порядок та особливості кошторисного фінансування як основної форма здійснення видатків із бюджету.

Тема 8. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні

Бюджетне фінансування. Система бюджетного фінансування: відомча та програмно-цільова. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державні інвестиції, бюджетні кредити, державні трансферти. Методи бюджетного фінансування.

Кошторис бюджетної установи його форма і зміст. Порядок складання і затвердження та виконання кошторису бюджетної установи.

Нормування видатків в Україні. Види норм видатків та нормативів, порядок їх встановлення.

Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку

Роль держави у забезпеченні макроекономічної стабілізації та економічного зростання. Форми державного впливу на розвиток економіки. Регуляторна політика і бюджетні інструменти фінансового регулювання економічного циклу. Завдання, засади і методологічні основи прямого державного фінансування економіки.

Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.

Бюджетні інвестиції, їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Відомча система фінансування та фінансування інвестиційних проектів. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів за рахунок цільових державних позик.

Бюджетні кредити, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості.

Галузева структура видатків бюджету на економічну діяльність. Особливості фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності. Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат.

Видатки бюджету на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Академії наук України, у відомчих наукових закладах та вищих закладах освіти. Кошторисне фінансування наукових закладів і наукових програм.

Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Військова доктрина країни та її вплив на рівень видатків на оборону. Склад і характеристика видатків на оборону, порядок їх планування і фінансування.

Система і структура органів управління в Україні та джерела їх фінансового забезпечення. Видатки бюджетів на державне управління, їх склад і характеристика. Видатки на утримання органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування. Видатки на судові та правоохоронні органи, прокуратуру. Видатки на утримання фінансових, фіскальних та митних органів. Порядок планування та фінансування видатків бюджетів на управління.

Тема 11. Видатки бюджету на соціальну сферу

Соціальні видатки бюджету як відображення соціальної політики держави. Типи соціальної політики та їх вплив на обсяги бюджетною фінансування бюджетних видатків.

Склад соціальних видатків: видатки на соціальний захист, соціальне забезпечення і соціальну сферу. Соціальне медичне страхування, їх роль у реалізації соціальної політики її вплив на обсяги бюджетного фінансування соціальних видатків.

Форми й види соціального захисту населення: пенсійне забезпечення; соціальні допомоги; соціальні гарантії.

Засади бюджетного фінансування освіти, роль і місце бюджету у системі фінансового забезпечення освітніх закладів.

Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності. Фінансування загальноосвітніх шкіл.

Оперативно-сітьові показники діяльності школи, порядок їх визначення. Система заробітної плати вчителів і тарифікація педагогічних працівників. Штати і

порядок планування фонду заробітної плати. Складання й перевірка кошторису загальноосвітньої школи. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.

Фінансування дитячих дошкільних закладів: оперативно-сітьові показники, система заробітної плати, штати і планування фонду заробітної плати. Кошторис дитячого дошкільного закладу.

Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування і фінансування у закладах вищої освіти. Штати і система заробітної плати працівників закладів вищої освіти. Позабюджетні кошти державних ЗВО.

Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура. Засади бюджетного фінансування охорони здоров'я, роль і місце бюджету у фінансовому забезпеченні медицини.

Бюджетні заклади охорони здоров'я, організація їх фінансової діяльності, Фінансування медичних установ за нормативом бюджетних видатків на одного жителя. Особливості організації фінансової діяльності закладів охорони здоров'я в умовах страхової медицини. Оперативно-сітьові показники медичних установ. Штати і система заробітної плати медичних працівників; порядок планування фонду заробітної плати в установах здоров'я. Складання й перевірка кошторису лікарні.

Бюджетне фінансування закладів культури, склад видатків. Особливості кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів. Фінансування преси, видавництва, радіо, телебачення.

Бюджетне фінансування розвитку фізичної культури і спорту. Роль бюджету в державній підтримці олімпійського руху.

Склад видатків на фізичну культуру і спорт, порядок їх планування і фінансування.

Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Економічна сутність державного кредиту. Форми державного кредиту.

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом та його обслуговування. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу.

Проблеми і напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про Державний бюджет України на 2022 рік: Закон України від 02.12.2017 № 1801-VIII // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
5. Про Державний бюджет України на 2023 рік: Закон України від 13.12.2018 № 2246-VIII // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>
6. Закон України “Про культуру” від 14.12.2010 № 2778-VI . - Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
7. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” від 19.11.1992 № 2801-XII(зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2801-12>.
8. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Закон України “Про державну допомогу сім’ям з дітьми” від 21.11.92р. № 2811-12 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2811-12>.
10. Закон України “Про дошкільну освіту” від 11.07.2001р. № 2628-III (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2628-14>.
11. Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.03р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>.
12. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 23.09.1999 № 1105-XIV (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
13. Закон України “Про повну загальну середню освіту” № 31 463-IX // Офіційний сайт Верховної Ради України. 2020, ст. 226. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n977>.
14. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.

15. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 09.04.1999р. № 586-14 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14>.

16. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95 р. № 108/95-ВР (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.

17. Закон України “Про освіту” № 38-39 2145-VIII // Офіційний сайт Верховної Ради України. 2017, ст.380. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text>.

18. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2694-12>.

19. Закон України “Про прожитковий мінімум” від 15.07.1999 № 966-XIV (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=966-14>.

20. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

21. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII (зі змінами і доповненнями) // – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

22. Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995р. №249/95–ВР. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України.– Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

23. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» № 7 32/95-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. 1995, ст.45. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Закон України Про театри і театральну справу: від 31.05.2005р. № 2605-IV. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. –Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

25. Закон України Про добровільне об’єднання територіальних громад від 05.09.2015р. 157-VIII. - [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

26. Указ Президента України Про Положення про Державну казначейську службу України від 13.04.2011 № 460/2011.- Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U460_11.html

27.Постанова Верховної Ради України «Про Бюджетну декларацію на 2022-2024 роки» 1652-IX // Офіційний сайт Верховної Ради України. 2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1652-IX#Text>

28.Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства України від 11.06.2007р. № 471 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0675-07>.

29. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства охорони здоров’я України від 05 жовтня 2005р. №308/519 “Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров’я та установ соціального захисту

населення” (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Міністерства охорони здоров’я України. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4792>.

30. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ» від 26.09.2005 № 557. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>.

31. Постанова Верховної Ради України “Про структуру бюджетної класифікації” від 12.07.1996р. № 327/96-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=327%2F96-%E2%F0>.

32. Постанова Кабінету Міністрів України “Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” від 30.08.2002 № 1298 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF>

33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виплати надбавки за стаж наукової роботи» від 14.04.2004 № 494 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/494-2004-%D0%BF>

34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» від 09 березня 2006 року № 268. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/30876147>

35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» від від 30 серпня 2017 р. № 704. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287238>

36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28 лютого 2002 року № 228 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>.

37. Постанова Кабінету Міністрів України Про внесення змін до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів від 27 січня 2021 р. № 51. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51-2021-%D0%BF#Text>

5.2. Додаткова література

1. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем’янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/521/1/Бюджетна%20система.%20Підручник.pdf>

2. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво

- Бартенєва, 2014. – 392 с. URL : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2810/3/Бюджетна%20система.pdf>
3. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. І. Климаш, К. В. Багацька, Н. І. Дем'яненко та ін. ; за заг. ред. Т. А. Говорушко. – Львів : «Магнолія 2006», 2014. – 296 с. URL : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20991/1/buget%20system.pdf>
4. Бюджетна система : навч. посіб. / І. Л. Шевчук, В. О. Черепанова, Т. О. Ставерська. – Друге вид., переробл. і допов. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с. URL : http://shron1.chtyvo.org.ua/Shevchuk_Iryna/Biudzheta_systema.pdf
5. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». – К., 2017. – 184 с. URL : https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf
6. Бюджетна система. Практикум : навч. посіб. [Електронний ресурс] / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. — [Кондратюк С. Я., Жибер Т. В., Коломієць Г. Б. та ін.] — К.: КНЕУ, 2015. — 454 [2] с. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/20331/fedosov.pdf>
7. Дема Д.І., Феценко Н.М., Шубенко І.А. Бюджетна система: навч. посібник / Д.І. Дема, Н.М. Феценко, І.А. Шубенко; за заг. ред. Д.І. Деми. – Житомир: Житомирський національний агроекологічний університет, 2014. – 500 с. URL : <http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/3183/1/Bydgetna%20sustema.pdf>
8. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В.]. – Львів : Видавництво: Априорі, 2017. – 180 с.
9. Бюджетно-податкова політика активізації підприємництва в Україні: кол. моногр. / [Стасишин А.В., Ситник Н.С., Ватаманюк-Зелінська У.З. та ін.]; під заг. ред. д.е.н. Ситник Н.С. – Львів : «Сполом», 2016. – Ч.1. – 412 с.
10. Навчально-методичний посібник / Н. Б. Ярошевич, Н. О. Шпак, В. Є. Матвіїшин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 224 с.
11. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / кол. авторів [заг. редакція, передмова Ф. О. Ярошенка]. – К. : Зовнішня торгівля; УДУФМТ, 2010. – 592 с.
12. Сорока Р.С., Благун І.Г. Бюджетна система: Навчальний посібник. / Р.С. Сорока, І.Г. Благун. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 236 с..
13. Реформа, децентралізація: прикладні аспекти реалізації: навчально-методичний посібник / Авт. кол.: Ю.Б. Молодожен, О.В. Голинська, О.В. Гуненкова, О.Л. Ковінчук [за заг.ред. С.А. Попова]. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2015. – 84 с.
14. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю.Кондрат, А.І.Якимів.– Львів.: «Новий Світ2000», 2019. – 400 с
15. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
16. Практикум із бюджетної системи [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Юшко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 188 с.

17. Дем'янишин В.Г., Кириленко О.П., Лободіна З.М. Бюджетна система: підручник / за заг. редакцією В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко, З.М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.

5.3. Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки
2. Баланс-Бюджет
3. Бюджетна бухгалтерія
4. Економіка України
5. Економіка, фінанси, право
6. Економіст
7. Казна України
8. Регіональна економіка
9. Світ фінансів
10. Сталий розвиток економіки
11. Фінанси України

Internet сайти

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mof.gov.ua/
5. Сайт «Децентралізація влади» [Електронний ресурс]: Режим доступу: decentralization.gov.ua/
6. Сайт газети «Голос України». [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/255545>
7. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.ibser.org.ua

**РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
УФО-21с**

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми, змістового модуля	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семинари	Практичні
			СРС (ІНДЗ)	аудиторні			
Соціально-економічна сутність та призначення бюджету							
1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави	6	4	2	2		
2.	Бюджет як основний фінансовий план держави	8	4	4	2	2	
3.	Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	6	4	2	2		
4.	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	8	4	4	2	2	
5.	Бюджетний процес та його учасники	6	4	2	2		
6.	Система доходів бюджету	8	4	4	2	2	
7.	Система видатків бюджету	6	4	2	2		
8.	Основи фінансування бюджетної сфери в Україні	10	4	6	4	2	
Бюджетне фінансування галузей народного господарства							
9	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	4	4	-	-		
10	Видатки бюджету на оборону та управління	4	4	-	-		
11.	Видатки бюджету на соціальну сферу	24	6	18	12		6
12.	Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	8	4	4	2	2	
	ІНДЗ	22	22				
Разом годин		120	50/22	48	32	10	6

УФП-21з

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми, змістового модуля	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семинари	Практичні
			СРС (ІНДЗ)	аудиторні			
Соціально-економічна сутність та призначення бюджету							
1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави	1	4	1	1		
2.	Бюджет як основний фінансовий план держави	3	4	3	1	2	
3.	Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	1	4	1	1		
4.	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	3	4	3	1	2	
5.	Бюджетний процес та його учасники	1	4	1	1		
6.	Система доходів бюджету	0,5	4	0,5	0,5		
7.	Система видатків бюджету	0,5	4	0,5	0,5		
8.	Основи фінансування бюджетної сфери в Україні	3	4	3	1	2	
Бюджетне фінансування галузей народного господарства							
9	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	6	10	6	2		4
10	Видатки бюджету на оборону та управління						
11.	Видатки бюджету на соціальну сферу						
12.	Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	1	7	1	1		
	ІНДЗ	-	21				
Разом годин		90	70	20	10	6	4

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять УФО-21с

№ заняття	Тема та короткий зміст заняття	К-ть годин
	Соціально-економічна сутність та призначення бюджету	18
1.	Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	2
2.	Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	2
3.	Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	2
4.	Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	2
5.	Тема 5. Бюджетний процес та його учасники	2
6.	Тема 6. Система доходів бюджету	2
7.	Тема 7. Система видатків бюджету	2
8.	Тема 8. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні	4
	Бюджетне фінансування галузей народного господарства	14
9.	Тема 9. Видатки на економічну діяльність та науку	-
10.	Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління	-
	Тема 11. Видатки бюджету на соціальну сферу	
11.	Тема 11.1. Видатки бюджету на освіту	8
	<i>11.1.1. Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл</i>	4
	<i>11.1.2. Видатки бюджету на фінансування дитячих дошкільних закладів</i>	2
	<i>11.1.3. Видатки бюджету на фінансування вищої освіти</i>	2
12.	11.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я	2
13.	11.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення	2
14.	Тема 11.4. Видатки бюджету на культуру і мистецтво	-
15.	Тема 11.5. Видатки бюджету на розвиток фізичної культури і спорту	-
16.	Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2
	Разом годин	32

УФП-21з

№ заняття	Тема та короткий зміст заняття	К-ть годин
	Соціально-економічна сутність та призначення бюджету	7
1.	Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	1
2.	Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	1
3.	Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	1
4.	Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	1
5.	Тема 5. Бюджетний процес та його учасники	1
6.	Тема 6. Система доходів бюджету	0,5
7.	Тема 7. Система видатків бюджету	0,5
8.	Тема 8. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні	1
	Бюджетне фінансування галузей народного господарства	3
9.	Тема 9. Видатки на економічну діяльність та науку	-
10.	Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління	-
	Тема 11. Видатки бюджету на соціальну сферу	
11.	Тема 11.1. Видатки бюджету на освіту	2
	<i>11.1.1. Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл</i>	0,5
	<i>11.1.2. Видатки бюджету на фінансування дитячих дошкільних закладів</i>	0,5
	<i>11.1.3. Видатки бюджету на фінансування вищої освіти</i>	0,5
12	11.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я	0,5
13	11.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення	-
14	Тема 11.4. Видатки бюджету на культуру і мистецтво	-
15	Тема 11.5. Видатки бюджету на розвиток фізичної культури і спорту	-
16	Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	1
	Разом годин	10

**7.2 Календарно-тематичний план семінарських
(практичних) занять, заліків по модулях
УФО-21с**

№ заняття	Тема	К-ть годин
	Соціально-економічна сутність та призначення бюджету	8
1.	Семінарське заняття з теми 1	2
2.	Семінарське заняття з теми 2	
3.	Семінарське заняття з теми 3	2
4.	Семінарське заняття з теми 4	
5.	Семінарське заняття з теми 5	2
6.	Семінарське заняття з теми 6-7	
7.	Семінарське заняття з теми 8	2
	Бюджетне фінансування галузей народного господарства	8
10.	<i>Практичні заняття по темі 11.1. Видатки бюджету на освіту</i>	<i>4</i>
	<i>Практичні заняття з теми 11.1.1. Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл.</i>	2
	<i>Практичне заняття з теми 11.1.2. Видатки бюджету на фінансування дитячих дошкільних закладів.</i>	2
	<i>Практичне заняття з теми 11.1.2. Видатки бюджету на фінансування вищої освіти</i>	
11.	<i>Практичне заняття по темі 11.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я</i>	2
12.	<i>Семінарське заняття з теми 12.</i>	2
	Разом практичних (семінарських) занять	16

**7.3 Графік консультацій
УФП-21з**

№ п/п	Назва розділу, зміст консультації	К-сть годин
1.	Консультація з підготовки до семінарських та практичних занять; опрацювання рекомендованої літератури	2
2	Консультація по темах 11.1.1-11.1.5	3
	Разом годин	5

УФО-21с

№ п/п	Назва розділу, зміст консультації	К-сть годин
1.	Консультація з підготовки до семінарських та практичних занять; опрацювання рекомендованої літератури	2
2	Консультація по темах 11.1.1-11.1.5	5
	Разом годин	7

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Державний бюджет як економічна категорія. Роль і місце бюджету в перерозподільних відносинах у суспільстві.
2. Державний бюджет як основний фінансовий план. Роль і місце бюджету в системі фінансових планів.
3. Склад і структура доходів і видатків бюджету, фактори, що впливають на них.
4. Поняття поточного бюджету і бюджету розвитку місцевих бюджетів.
5. Бюджетний процес та його учасники. Стадії бюджетного процесу.
6. Бюджетне планування: завдання, принципи і методи.
7. Стан бюджету: рівновага доходів і видатків; бюджетний надлишок; бюджетний дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету.
8. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, джерела фінансування, наслідки.
9. Роль і місце бюджету в фінансово – кредитному механізмі.
10. Бюджет в системі фінансового забезпечення потреб соціально-економічного розвитку.
11. Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи; структура бюджетної системи України.
12. Принципи бюджетної системи України.
13. Поняття міжбюджетних відносин; мета регулювання міжбюджетних відносин.
14. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами.
15. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.
16. Видатки, що здійснюються з місцевих бюджетів.
17. Передача видатків на виконання власних і делегованих повноважень.
18. Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів.
19. Види міжбюджетних трансфертів
20. Бюджетна класифікація. Значення бюджетної класифікації для прогнозування доходів і видатків та їх виконання. Структура бюджетної класифікації.
21. Класифікація доходів бюджету.
22. Класифікація видатків та кредитування бюджету. Поняття функціональної, відомчої і економічної класифікації видатків бюджету.
23. Класифікація фінансування бюджету.
24. Класифікація боргу.
25. Методи формування доходів бюджету.
26. Джерела формування доходів бюджету.
27. Загальна характеристика податкової системи України, її відмінності від розвинених країн.
28. Неподаткові доходи бюджету.
29. Форми і методи бюджетного фінансування.
30. Кошторис бюджетної установи, його форма і зміст.

31. Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки.. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.
32. Бюджетні інвестиції, їх види.
33. Видатки бюджету на науку.
34. Форми і види соціального захисту населення.
35. Склад видатків бюджету на соціальний захист населення.
36. Види разової фінансової допомоги громадянам.
37. Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура.
38. Оперативно-сітьові показники діяльності шкіл, порядок їх визначення.
39. Система заробітної плати вчителів. Порядок нарахування заробітної плати вчителям. Складання тарифікаційного списку школи.
40. Планування фонду заробітної плати по кошторису загальноосвітньої школи.
41. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.
42. Фінансування дитячих дошкільних закладів.
43. Бюджетне фінансування вищої освіти.
44. Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура.
45. Система заробітної плати медичних працівників, порядок планування фонду заробітної плати в установах охорони здоров'я.
46. Бюджетне фінансування закладів культури. Фінансування преси, радіо, телебачення.
47. Фінансування розвитку фізичної культури і спорту. Роль бюджету в державній підтримці олімпійського руху.
48. Видатки бюджету на оборону країни; порядок їх фінансування і планування.
49. Видатки бюджету на управління, їх склад.
50. Державний борг, його структура.
51. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
52. Управління державним боргом.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 1.2) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання ІНДЗ та самостійної роботи.

Основним нормативним документом, що визначає оцінювання сформованих компетентностей у студентів є Положення «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015р. № О-96. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою). Відповідно до Положення контрольні заходи включають:

- поточний контроль знань та компетентностей студентів включає оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські / практичні заняття), оцінку роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу, здійснюється впродовж семестру і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів).

Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання рівня знань та компетентностей студентів на семінарських та практичних заняттях проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Оцінка роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу здійснюється відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, представлених у табл. 9.1. та 9.2.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, індивідуальну роботу).

Політика щодо академічної доброчесності: Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в онлайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Уся література, яка надається викладачем виключно в освітніх цілях, є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.1. ТАБЛИЦЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

УФО-21с

Поточний контроль										РАЗОМ бали
Семінари/практичні, бали								Самостійна робота, бали	Індивідуальна робота, бали	
Теми № 1-2	Теми № 3-4	Теми № 5-6-7	Тема № 8	Теми № 11.1	Теми № 11.1	Теми № 11.2	Теми № 12			
5	5	5	5	5	5	5	5	20	40	100

9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

№ п/ п	Види робіт. Критерії оцінювання	Кількість балів
1	2	3
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях		
Критерії оцінювання		Від 1-5
	<i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	5
	<i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	4
	<i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	3
	<i>Незадовільно («2»)</i> – студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових завдань.	2
	<i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	0-1
2. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
Критерії оцінювання		Від 1-5
	• практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок і зарахована	5
	• практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, зарахована, але має незначні зауваження	4
	• практична робота виконана у неповному обсязі, та (або) при наявності значних помилок, і зарахована при умові її доопрацювання, та (або) повторне виконання не зарахованої практичної роботи	3
	• практична робота виконана з порушенням терміну з	2

	поважних причин у повному обсязі, але має незначні зауваження	
3. Самостійна робота студентів (СРС)		
Критерії оцінювання		20 балів
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.		20
4. Індивідуальна науково-дослідна робота студентів (ІНДЗ)		
Критерії оцінювання		40 балів
▪ робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі		40
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог		30
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог		20
▪ робота не захищена та виконана з порушенням Методичних рекомендацій		10
▪ робота не виконана.		0

9.3 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX	21 – 50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни за цією шкалою відображається у відомості обліку успішності та іншій академічній документації.

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни „Бюджетна система” включає:

- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських і практичних занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- завдання для проведення проміжного контролю (тестові завдання);
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студенти під час лекцій забезпечуються друкованим матеріалом, узагальнюються головні висновки з питань, що розглядаються та визначаються питання для самостійного опрацювання. Студенти висловлюють свої думки, коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності:

- Законодавчі матеріали та коментарі до них;
- Навчально-методичні матеріали;
- Презентаційні матеріали

Періодичні видання:

- Актуальні проблеми економіки
- Баланс-Бюджет

- Економіка України
- Економіка, фінанси, право
- Економіст
- Казна
- Регіональна економіка;
- Світ фінансів;
- Сталий розвиток економіки;
- Фінанси України.

**Використання навчальних технологій для активізації процесу
навчання з дисципліни «Бюджетна система»**

Методи активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції	
Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми при формування бюджетної політики на наступний бюджетний період.2. Проблеми взаємозв'язку між зовнішніми та внутрішніми чинниками, які впливають на бюджетну політику.	
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Шляхи визначення економічно обґрунтованих основ організації бюджетного процесу та реалізації загальних науково обґрунтованих принципів складання, розгляду проектів бюджетів та їх затвердження і виконання.2. Формування бюджету розвитку: проблемні питання.	
Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми та недоліки діючої Бюджетної системи.2. Недосконалість бюджетного кодексу та щорічне їхнє регулювання Законом про бюджет на поточний рік.3. Моделі побудови бюджетної системи на основі аналізу зарубіжного досвіду та історії питання.4. Оцінка можливих підходів до вирішення питання про підвищення ролі й значення бюджетних відносин у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань.	
Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми організації міжбюджетних відносин.2. Реформування місцевих бюджетів.3. Застосування формульного розрахунку визначення обсягів між бюджетних трансфертів в процесі формування місцевих бюджетів.	
Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми внутрішнього і зовнішнього боргу.2. Дотримання принципів управління державним боргом.3. Можливі варіанти вирішення питання компенсації населенню України знецінених заощаджень в установах Ощадбанку, Укрдержстраху та за майновими облігаціями.	
Семінари-дискусії	
<u>Проблемна дискусія з питань семінарського заняття №1,2</u>	

Сутність, призначення і роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.

1. Обґрунтування пріоритетів бюджетної політики на наступний бюджетний період.
2. Вплив бюджетного дефіциту на економічну динаміку.
3. Співвідношення джерел фінансування дефіциту бюджету.
4. Використання емісійних коштів як джерела фінансування бюджетного дефіциту.

Проблемна дискусія з питання семінарського заняття №3,4

Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

1. Співвідношення обсягів державного та місцевих бюджетів України.
2. Розмежування доходів і видатків між державним бюджетом та місцевими бюджетами, механізми фінансового вирівнювання.
3. Позитивні і негативні риси реформування міжбюджетних відносин у зарубіжних країнах.

Презентації

1. Презентації до лекційного курсу дисципліни.
2. Презентації ІНДР студентів.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
<p><u>www.president.gov.ua</u> – офіційний сайт Президента України</p> <p><u>www.rada.gov.ua</u> – офіційний сайт Верховної Ради України</p> <p><u>www.ac-rada.gov.ua</u> – офіційний сайт Рахункової палати України</p> <p><u>www.kmu.gov.ua</u> – офіційний сайт Кабінету міністрів України</p> <p><u>www.minfin.gov.ua</u> – офіційний сайт Міністерства фінансів України</p> <p><u>www.treasury.gov.ua</u> – офіційний сайт Державної казначейської служби України</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Програма навчальної дисципліни ▪ Робоча програма навчальної дисципліни ▪ Методичні рекомендації з вивчення тем ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи студента (СРС) ▪ Методичні рекомендації до виконання індивідуальної роботи студента ▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни